

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Pauli Laymanni e Societate Iesu Jus Canonicum
Commentario Perpetuo Explicatum**

Et Uberi Non Minus Ac Varia Qvam Clara Et Solida Doctrina Illustratum

Commentarius In Librum III. Decretalium

Laymann, Paul

Dilingae, 1698

Capitulum XXXV. Si Apostolica.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62482](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62482)

a. l. n. is. de his qua sunt à majore parte Capituli, alioquin verò si non vocentur, vel non expectentur, non quidem irrita erunt acta, dummodo duæ partes, aut secundum quosdam major pars adfuerit, sed quòd alij, qui non interfuerunt, si velint, acta rescindere possint.

Aliud insuper discrimen notari debet inter eos actus, qui sunt communes pluribus, aut Capitulo, ut singulis, & eos, qui sunt communes, ut universis, quia hæc acta, non nisi à congregatis, vel simul existentibus expediri possunt, prout declaravit *Bart. & Bald. locis supra cit.* At verò quæ communia sunt pluribus, ut singulis, ea seorsim expediri, aut consensus separatim præstari potest, v. g. si duo, vel tres jus præsentandi habeant, ut singuli, non ut collegium, prout annotavit *Gl. in supra cit. l. per fundum. & Ioann. Monachus, Dominicus, Anchoran. Franc. & alij supra à Gl. finali his.*

CAPITULUM XXXIV.

Præsenti.

PARAPHRASIS.

Quod *a. 2. hoc tit. & libro à Clemente VI.* decretum erat, ut beneficia, quæ propriè in curia vacare dicuntur, videlicet per obitum beneficiariorum in curia, Pontifici reservata sint, id Bonifacius VIII. declarat, locum etiam habere, si decedant in locis vicinis curiæ. Vicinum autem locum censeri, si ultra duas diætas seu duorum dierum iter non distet ab urbe: quòd si accidat, curiam aliò transferri, v. g. Parisios, beneficia ibi decedentium Clericorum, si curiales non sunt, non censentur vacare apud Sedem, seu in curia; at verò curialium beneficia, si decedant in loco, ubi est curia, imò etiam ubi fuit curia, si fortè infirmitate impediti curiam sequi non possint, quantumvis locus remotus sit, apud Sedem, seu in curia vacare censentur. Vide, quæ dicta sunt *suprà in e. 1. & 2. hoc lib. & tit.*

1. *Ut dicantur beneficia in curia vacare per obitum beneficiati in loco vicinis curiæ, vicinus locus dicitur, qui ultra duorum dierum iter non distat à curia, attendenda tamen etiam consuetudo.*

Notandum. Locus vicinus in casu isto dicitur, qui ultra duorum dierum iter non distat, communiter autem dici solet à Doctoribus hanc decisionem locum tantum habere in isto casu, alioquin verò iudicio arbitrio, spectatis negotij circumstantijs, relinquendum esse, quis locus vicinus sit, aut remotus secundum *Gl. in c. Felici 5. de vicinarum de penis in 6. Gl. in l. 4. §. si vicinum ff. de damno infecto.* Et alij communiter apud *Menochium in arbitrarijs qq. casu 122. n. 26.*

Addit verò *Menochius n. 14.* cum agitur de vicinitate, ratione domus, seu habitationis, vicinum dici, qui vocem alterius in loco suo exaudire possit, prout habetur in *l. 1. §. eodem autem verbo. ff. ad Senatorem Syllanianum.* Si dominus oculus lites, servos tanquam suspectos, quòd confesij fuerint, torqueri posse, si in vicino loco fuerint, ut vocem clamantis exaudire poterint.

Sequenda tamen etiam est consuetudo loci, cui verba loquentium, ac dispositionum accommodari solent, uti docuit *lib. 1. tract. 4. c. 18. n. 5.* Juxta eam verò vicinos plerumque communiter appellamus, qui in eadem nobiscum platea habitatione habent, dummodo non valde longà, sique inter se nimis distiti sint.

CAPITULUM XXXV.

Si Apostolica.

PARAPHRASIS.

Si beneficia curata, quorum collatio pertinet ad inferiorem aliquem collatorem, v. g. Episcopum, aut Capitulum, vacant apud Sedem, dum ea vacat, is, ad quem

quem providere pertinet, liberè ordina-
re potest, ne diuturna vacatio periculum
asserat animarum, quia etiam si benefi-
cium ejusmodi curatum in curia vaca-
verit, vivente Pontifice, si tamen an-
te mortem non discesserit ordinarius in-
ferior, ad quem pertinet, statim, etiam si
mensis elapsus non sit, ordinare potest.

SUMMARIUM.

1. In beneficijs curatis speciale hoc est,
quod vacante sede, cesset eorum, si in
curia vacaverint, reservatio, ac de
eo liberè possit ordinare inferior ordi-
narius collator.

Notandum. Speciale hoc est in benefi-
cijs curatis, quod vacante Sede cesset
reservatio eorum, si in curia vacaverint, &
libera dispositio ad ordinarium proprium
collatorem spectet. Quod verò ad alia be-
neficia attinet, quæ curata non sunt, res-
pectu eorum non currit mensis, vacante Sede,
& idè electus Pontifex integrum mensem
habet ad collationem peragendam, ita ut
inferior interim providere non possit, sicuti
hic explicat *Anchoran. not. 3.* & benè tradit
Gl. in c. 3. v. numerandum hoc lib. 6. tit.
hic istud tempus, inquit, unius mensis
curat ignoranti Pontifici, non tamen cur-
rit, Sede vacante, quod satis probatur infra
eadem tit. c. si Apostolica 35. si enim ibi
sit casus specialis, ergo ipsius contrarium est
regulare.

CAPITULUM XXXVI.

Si cui.

PARAPHRASIS.

Si Pontifex alicui, v. g. Episcopo facultatem
concesserit, nullà nominatà personà, ut
Apostolica auctoritate idoneis beneficia
in certa Ecclesia providere, vel ea, quæ ad
Sedem Romanam legitimè devoluta
sunt, conferre possit, contradictores,
eisdem authoritate, per censuram com-
pescendo, talis concessio, etiam re inte-

grà, non expirat per mortem conceden-
tis, cum sit gratia specialis, quam decet
esse mensuram: sin autem Episcopo pote-
stas facta sit à Pontifice, ut certæ personæ
assignet, idque in favorem seu gratiam
ipsius personæ, non in gratiam Episcopi,
cui mandatur, tale mandatum, & po-
testas extinguitur morte concedentis,
tamen si res integra sit.

SUMMARIUM.

Quomodo extinguatur gratia à supe-
riore concessa per mortem hujus.

Notandum. Si à Principe, aliòve Su-
periore alicui facultas concessa sit,
quipiam agendi, indeterminatè, erga per-
sonas aliquas v. g. absolvendi, dispensandi,
beneficia conferendi, non extinguitur con-
cedentis morte, tamen si res integra sit, id
est, is, cui facultas concessa, eà nunquam
usus fuerit: cujus rei ratio est, quia hæc est
gratia, seu merum beneficium, decet au-
tem concessum à Principe beneficium esse
mansurum, *regula 16. in 6.* videlicet donec
revocetur; potest enim privilegium subdi-
to concessum revocari, nisi transierit in pa-
ctum, prout docui *lib. 1. tract. 4. c. 23.*
n. 25.

Alia verò ratio est, si Princeps vel qui-
vis alius Superior facultatem alicui conces-
serit agendi quidpiam erga certam perso-
nam, eam absolvendi, cum ea dispensandi,
beneficium conferendi, & is, qui concessit,
re integrâ, id est, antequam collatio, di-
pensatio, vel absolutio facta est, è vivis ex-
cesserit, expirat concessio: cujus ratio est,
quia mandatum expirat morte mandantis,
si res adhuc integra sit, id est, si mandatum
executioni mandari nondum cœptum sit.
L. mandatum c. mandati.

Non obstat his *cap. si super. 9. de officio
delegati in 6.* ubi dicitur. Si Papa certæ per-
sonæ gratiam fecerit, constituto execu-
tore, postea verò re adhuc integrâ, mortuus
sit Papa, qui gratiam concessit, executorem
procedere posse; nam eo in loco respondi, &
tradit *Gl. hic v. moriatur* distinguendum
esse

Y esse